

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 19 marca 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie Z. S. przeciwko Skarbowi Państwa Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad w W. o sprostowanie i wydanie świadectwa pracy oraz o wydanie zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia na druku Rp-7 oddalił powództwo oraz nie obciążył stron kosztami opłaty sądowej i przejął ją na rachunek Skarbu Państwa kasa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

W okresie od dnia 1 lipca 1953 roku do dnia 1 czerwca 1963 roku powód był zatrudniony w Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w B. jako technik dróg i mostów oraz kierownik referatu dróg i mostów lokalnych. W dniu 11 kwietnia 1972 roku Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w B. wystawiło powodowi zaświadczenie o okresach zatrudnienia i wykonywanych czynnościach, odebrane przez powoda. Zakończenie stosunku pracy w w/w jednostce wynikało z porozumienia między zakładami pracy.

W okresie od dnia 1 czerwca 1963 roku do dnia 31 marca 1976 roku powód był zatrudniony w Powiatowym Zarządzie Dróg (...) (później (...)) w B. na stanowisku Dyrektora (od 1 lipca 1975 roku). W dniu 10 czerwca 1985 roku w/w jednostka wystawiła świadectwo pracy w związku z rozwiązaniem umowy za porozumieniem stron.

W okresie od dnia 1 kwietnia 1976 roku do dnia 30 czerwca 1980 roku powód był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. na stanowisku Dyrektora. W dniu 1 lipca 1980 roku w/w jednostka wystawiła w związku z rozwiązaniem umowy za wypowiedzeniem świadectwo pracy.

W okresie od dnia 10 lipca 1980 roku do dnia 31 maja 1981 roku powód był zatrudniony w Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych w S. na stanowisku zastępcy Dyrektora (...) w G.. W dniu 14 czerwca 1985 roku w/w jednostka wystawiła świadectwo pracy w związku z rozwiązaniem umowy za porozumieniem stron.

W okresie od dnia 1 czerwca 1981 roku do dnia 30 kwietnia 1985 roku powód był zatrudniony w (...) w P. jako zastępca dyrektora. W dniu 30 kwietnia 1985 roku w/w jednostka wystawiła świadectwo pracy w związku z rozwiązaniem umowy za porozumieniem stron.

W okresie od dnia 1 maja 1985 roku do dnia 30 czerwca 1987 roku powód był zatrudniony w (...) w O. na stanowisku zastępcy dyrektora ds. środków produkcji. Z dniem 31 marca 1987 roku powód został odwołany z w/w stanowiska, a stosunek pracy rozwiązał się z dniem 30 czerwca 1987 roku na skutek wypowiedzenia. W związku z powyższym, w dniu 30 czerwca 1987 roku Dyrekcja Okręgowa Dróg Publicznych wystawiła dla powoda świadectwo pracy, wskazujące powyższy okres zatrudnienia. Na odwrocie świadectwa zawarto zapisy wskazujące okresy zatrudnienia u poprzednich pracodawców, tj. w Powiatowym Zarządzie Dróg (...) (później (...)) w B., w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. oraz w (...) w P. - kolejno w okresie od 1 czerwca 1963 roku do 30 czerwca 1980 roku i od 1 czerwca 1981 roku do 30 kwietnia 1985 roku, jako okresy zaliczane do stażu pracy, od którego zależy okres wypowiedzenia. Świadectwo w dniu 1 lipca 1987 roku wysłano listem poleconym na adres zamieszkania powoda.

W dniu 1 lipca 1985 roku Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) w B. wystawiło dla powoda świadectwo pracy obejmujące okresy zatrudnienia od 1 czerwca 1953 roku do dnia 30 czerwca 1980 roku w w/w Przedsiębiorstwie na stanowisku kierownika i dyrektora. Świadectwo wysłano powodowi w dniu 1 lipca 1985 roku.

W piśmie z dnia 15 lipca 1987 roku powód wystąpił do Naczelnego Dyrektora Okręgowej Dyrekcji Dróg Publicznych w Ł. o sprostowanie świadectwa pracy z dnia 30 czerwca 1987 roku poprzez dopisanie okresu pracy w B. od 1 lipca 1953 roku do 1 czerwca 1963 roku. W odpowiedzi w/w podmiot wskazał, że w przedmiocie sprostowania świadectwa pracy wypowie się po otrzymaniu akt osobowych powoda.

W dniu 28 grudnia 1989 roku powód ponownie domagał się od w/w podmiotu sprostowania świadectwa pracy, co pozostało bez odpowiedzi aż do dnia 5 stycznia 1990 roku, gdy przesłano powodowi duplikat spornego świadectwa pracy o takiej treści jak dotychczas.

Zarząd Dróg w O. wydał powodowi druk Rp-7 za okres zatrudnienia w (...) w O., tj. za okres od 1 maja 1985 roku do 30 czerwca 1987 roku, wskazując kwoty zarobków na podstawie kartotek wynagrodzeń.

W dniu 25 października 2012 roku powód wystąpił do Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej o zaliczenie do stażu pracy okresu od 1 lipca 1987 roku do 31 stycznia 1990 roku. Minister przekazał wniosek do Dyrektora Generalnego Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Wniosek w dniu 10 grudnia 2012 roku załatwiono odmownie, wskazując że w w/w okresie powód nie był zatrudniony w (...) w O..

Pozwany Dyrektor (...) w W. jest następcą prawnym zlikwidowanej Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych w Ł., w której powód pracował w latach 1985/87. Akta osobowe powoda i kartoteki wynagrodzeń dotyczące zatrudnienia powoda w w/w jednostkach w B. znajdują się w Archiwum Państwowym w Z., Delegaturze Archiwum L. Urzędu Wojewódzkiego.

Powód wcześniej nie występował na drogę sądową z innymi roszczeniami dotyczącymi ustalenia okresów zatrudnienia, sprostowania świadectw pracy. Roszczenia zgłoszone w procesie zmierzają do wykazania dla celów emerytalnych okresów składkowych, których powodowi brakuje do uzyskania wyższej emerytury. W tym celu podjął kroki w ZUS. Obecnie powód otrzymuje emeryturę w kwocie 1.300 zł netto. Mieszka z żoną, która otrzymuje emeryturę w kwocie 1.000 zł. Nie posiadają majątku ani innych źródeł dochodu.

W oparciu o tak ustalony niesporny stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż roszczenia powoda nie są zasadne i podlegają oddaleniu.

Sąd meriti zważył, że powód domagał się w procesie wydania właściwego (sprostowanego) świadectwa pracy zawierającego zapisy wskazane powyżej oraz właściwego zaświadczenia o zarobkach na druku Rp-7. Ostatecznie roszczenie powoda kierowane do pozwanego Skarbu Państwa Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w W. (pierwotnie mylnie określonego jako Oddział (...) w/w jednostki, co doprecyzowano w toku sporu) obejmowało wydanie zaświadczenia o zarobkach na druku Rp-7 za okres od dnia 1 lipca 1987 do dnia 22 kwietnia 1999 roku, a także za wcześniejszy okres zatrudnienia w (...) w O., tj. od dnia 1 maja 1985 roku do dnia 30 czerwca 1987 roku oraz sprostowanie świadectwa pracy z dnia 30 czerwca 1987 roku w ten sposób, że pozwana na odwołanie świadectwa, w miejscu wskazującym okresy zatrudnienia u innych pracodawców wliczane do stażu pracy, od którego zależy długość wypowiedzenia, miała dopisać na pierwsze pozycji okres zatrudnienia u innego pracodawcy, tj. w Powiatowym Zarządzie Dróg (...) w B. w okresie od 1 czerwca 1953 roku do dnia 31 maja 1963 roku, którego nie było w świadectwie, a także uwzględnienia w nim okresu od 1 lipca 1985 roku do 22 kwietnia 1999 roku. Ponadto powód domagał się wydania sprostowanego świadectwa pracy.

Pierwotnie nieprecyzyjne oznaczenie strony pozwanej zostało skorygowane przez powoda w toku sporu.

Przed 1 maja 1985 roku powód świadczył pracę w kolejno wymienianych podmiotach, począwszy od 1 lipca 1953 roku do dnia 30 kwietnia 1987 roku. Każdy z tych podmiotów nie miał nic wspólnego z (...) w O. (powód tego nie wykazał). Pozwany wskazywał podmioty, które dysponują aktami osobowymi powoda za w/w okresy zatrudnienia, tj. Archiwum Urzędu Wojewódzkiego w L.. Sąd zgromadził w/w dokumentację w postaci akt osobowych i ustalił, że powód otrzymał świadectwa pracy z każdego z miejsc zatrudnienia, za okresy pracy w poszczególnych jednostkach. Tym samym Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, iż ponowne wydawanie kolejnego świadectwa pracy za te same okresy byłoby nieuzasadnione i nie znajdowało oparcia w prawie. Podkreślił, iż powód może wystąpić do podmiotu posiadającego jego akta osobowe o wydanie duplikatów tychże świadectw i na tej podstawie wykazywać staż pracy i podstawę wymiaru emerytury, ale w postępowaniu sądowym dotyczącym decyzji ZUS w zakresie wymiaru emerytury.

Wobec powyższego, Sąd Rejonowy uznał, iż roszczenie o wydanie świadectw pracy za okres do 1 maja 1985 roku podlegało oddaleniu z uwagi na brak legitymacji biernej pozwanego oraz z uwagi na otrzymanie już przez powoda stosownych świadectw pracy. Także za okres po dniu 30 czerwca 1987 roku powództwo podlegało oddaleniu. Poza tym (co powód przyznawał) w tym okresie pozostawał bez zatrudnienia. Nie kwestionował zasadności i prawidłowości wypowiedzenia mu umowy ze skutkiem na dzień 30 czerwca 1987 roku, ani nie domagał się w stosownym czasie sprostowania świadectwa pracy z w/w daty, ani też sprostowania opinii, którą otrzymał z (...) w O. w kwietniu 1990 roku. Tym samym brak było podstaw do wydawania świadectwa pracy i zaświadczenia na druku Rp-7 za okresy, w których powód nie pozostawał w zatrudnieniu.

Sąd wskazał, iż zgodnie z art. 97 § 1 k.p. (w obecnym brzmieniu) w związku z rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy pracodawca jest obowiązany niezwłocznie wydać pracownikowi świadectwo pracy. Wydanie świadectwa pracy nie może być uzależnione od uprzedniego rozliczenia się pracownika z pracodawcą. Pracownik może w ciągu 7 dni od otrzymania świadectwa pracy wystąpić z wnioskiem do pracodawcy o sprostowanie świadectwa. W razie nieuwzględnienia wniosku pracownikowi przysługuje, w ciągu 7 dni od zawiadomienia o odmowie sprostowania świadectwa pracy, prawo wystąpienia z żądaniem jego sprostowania do sądu pracy (§ 2¹ art. 97 k.p.).

W chwili ustania stosunku pracy w (...) w O., tj. 30 czerwca 1987 roku, przepis art. 97 k.p. posiadał brzmienie „W związku z rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy zakład pracy jest zobowiązany niezwłocznie wydać pracownikowi świadectwo pracy. W świadectwie pracy należy podać dane dotyczące okresu i rodzaju wykonywanej pracy, zajmowanych stanowisk, wysokości i składników wynagrodzenia, uzyskanych w zakładzie kwalifikacji, trybu rozwiązania albo okoliczności wygaśnięcia stosunku pracy, oraz okoliczności, o których mowa w art. 36 § 5. Ponadto w świadectwie pracy zamieszcza się wzmiankę o zajęciu wynagrodzenia za pracę w myśl przepisów o postępowaniu egzekucyjnym”.

W roku 1987 roku obowiązywał jeszcze art. 98 k.p. stanowiący w § 1 i 2, że zakład pracy był obowiązany wydać pracownikowi, na jego wniosek, opinię o pracy w związku z wypowiedzeniem, rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy. Opinia o pracy powinna opierać się na dokumentach znajdujących się w aktach osobowych pracownika oraz na dokonanych w zakładzie ocenach jego pracy. Taką opinię powód otrzymał w roku 1990 roku i nie występował o jej sprostowanie.

Zdaniem Sądu w zakresie roszczenia powoda o wydanie zaświadczenia na druku Rp-7, nie uzasadnione było żądanie wydania takiego druku za okres zatrudnienia w (...) w O., ponieważ powód taki druk już otrzymał. Podniósł to pozwany załączając odpis takiego zaświadczenia, a powód tego nie kwestionował. W toku sporu rozwinął roszczenie, wskazując że chciałby wydania właściwego druku Rp-7, tj. zawierającego okresy zatrudnienia od roku 1953 do 1999 roku (jak w rozszerzeniu pozwu). Powództwo nie było dopuszczalne, bowiem pozwana nie posiadała legitymacji biernej w zakresie wykraczającym poza okres od 1 maja 1985 roku do 30 czerwca 1987 roku. Poza tym po 30 czerwca 1987 roku powód nie wykazał, aby gdziekolwiek świadczył pracę, a nawet przyznał, że pozostawał bez zatrudnienia, za co wini (...) w O.. Powództwo w ocenie Sądu I instancji nie byłoby więc zasadne nawet, gdyby kierował je przeciwko innej jednostce.

Zgodnie z art. 125 ust. 1 pkt.1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach, pracodawcy obowiązani są do współdziałania z pracownikiem w gromadzeniu dokumentacji niezbędnej do przyznania świadczenia oraz wydawania pracownikowi lub organowi rentowemu zaświadczeń niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń i ich wysokości. Zaświadczenie na druku Rp-7 wydał powodowi Zarząd Dróg w O., za okres zatrudnienia od dnia 1 maja 1995 roku do 30 czerwca 1987 roku. Natomiast za pozostałe okresy winni wydać je pracodawcy (obecnie podmioty, które przejęły dokumentację zlikwidowanych jednostek). Powód może także wykazać osiągnięte w spornych okresach zarobki na podstawie kartotek płac czy zeznań świadków oraz innych dokumentów, w postępowaniu przed ZUS.

Sąd podniósł, iż interes prawny w ustaleniu wysokości osiąganego uprzednio wynagrodzenia nie istnieje, jeżeli toczy się już postępowanie o przyznanie świadczenia z ubezpieczenia społecznego, w którym ubezpieczony (były pracownik) może w pełni zrealizować swój interes prawny przez wykazanie wszelkimi środkami dowodowymi wysokości uzyskanych świadczeń ze stosunku pracy, uwzględnianych przy ustaleniu podstawy świadczenia ubezpieczeniowego.

Dopiero w postępowaniu o przyznanie prawa do świadczenia emerytalnego przed organem rentowym aktualizuje się uprawnienie do żądania ustalenia przez Sąd charakteru wykonywanej pracy dla celów nabycia prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego.

Powód nie wykazał w sprawie istnienia interesu prawnego w żądaniu ustalenia wysokości zarobków w okresie objętym sporem (art. 189 k.p.c.). Z treści wyjaśnień powoda wynika, że podjął już kroki w ZUS zmierzające do ustalenia ponownie wysokości emerytury.

Od 1 maja 1989 roku świadectwa pracy podlegały prostowaniu. Zgodnie z art. 97 § 2¹ k.p., pracownik mógł w ciągu 7 dni od otrzymania świadectwa pracy wystąpić z wnioskiem do kierownika zakładu pracy o sprostowanie świadectwa. W razie nieuwzględnienia wniosku pracownikowi przysługiwało, w ciągu 7 dni od zawiadomienia o odmowie sprostowania świadectwa pracy, prawo wystąpienia z żądaniem jego sprostowania do sądu pracy.

Powód wiedział o powyższym roszczeniu, co przyznał w jednym z pism procesowych i już 15 lipca 1987 roku (przed wejściem w/w regulacji w życie) domagał się sprostowania spornego świadectwa. Ponownie uczynił to w dniu 28 grudnia 1989 roku, już pod rządami w/w przepisu, przewidującego prostowanie świadectwa pracy. O tym, że pracodawca odmawia jego żądaniu posiadał wiedzę już w dniu 5 stycznia 1990 roku, gdy otrzymał kolejne świadectwo pracy o tej samej treści. Wówczas nie skierował sprawy na drogę postępowania sądowego. Roszczenia ze stosunku pracy ulegają po 3 latach przedawnieniu. Zarzut przedawnienia podniosła strona pozwana, a powód potwierdził, że ma świadomość, że termin na żądanie sprostowania świadectwa pracy upłynął. Powód nie wykazywał i nie podnosił okoliczności, które na podstawie art. 265 k.p., mogłyby uzasadniać ocenę, że ze spóźnionym roszczeniem wystąpił bez swojej winy dopiero w dniu 18 czerwca 2013 roku. Nie pozbawia to jednak powoda możliwości wykazywania okresów zatrudnienia przed organem rentowym na podstawie wszelkich dokumentów.

Zdaniem Sądu poza tym roszczenie o zamieszczanie w świadectwie pracy okresów zatrudnienia przed 1 czerwca 1963 roku, byłoby nieuzasadnione. Wskazane na odwrócie świadectwa pracy okresy zatrudnienia u innych pracodawców, miały tylko znaczenie dla okresu wypowiedzenia umowy dla powoda. Ponieważ (...) w O. zastosował maksymalny możliwy okres 3 miesięczny wypowiedzenia, brak zapisu o zatrudnieniu przed 1 czerwca 1963 roku nie miałyby znaczenia dla terminu ustania stosunku pracy.

Z tych też względów Sąd Rejonowy oddalił powództwo w całości.

Z uwagi na treść art. 98 k.p.c. i art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu w związku z trudną sytuacją materialną.

Powyższe orzeczenie zaskarżył powód.

W apelacji wyrokowi zarzucono:

1. niewyjaśnienie przez Sąd wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy;
2. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne dokonanie ustaleń faktycznych a w szczególności przez przyjęcie, że (...) w O. wydał właściwe świadectwo pracy.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, uwzględnienie powództwa i orzeczenie zgodnie z żądaniami pozwu i innymi roszczeniami zgłoszonymi w toku procesu oraz zasądzenie kosztów postępowania od pozwanego.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik pozwanej wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym wynagrodzenia radcy prawnego.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 10 lipca 2014 roku powód poparł apelację zaś pełnomocnik pozwanego wniósł o jej oddalenie zaś wnioski o zasądzenie kosztów pozostawił do uznania Sądu.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy i znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jak i obowiązujących przepisach prawa.

We wniesionej apelacji skarżący wywiódł jako zasadniczy zarzut dokonania przez Sąd Rejonowy dowolnej, a nie swobodnej, oceny materiału dowodowego, czego skutkiem były błędy w ustaleniach faktycznych, które miały wpływ na wynik rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu odwoławczego tak sformułowanego zarzutu nie sposób podzielić. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., nie można bowiem poprzestać na stwierdzeniu, że dokonane przez Sąd ustalenia faktyczne są wadliwe. Niezbędne jest wskazanie konkretnych przyczyn, które dyskwalifikują postępowanie sądu w zakresie dokonanych ustaleń. Skarżący powinien zwłaszcza wskazać, jakie kryteria oceny zostały naruszone przez sąd przy analizie konkretnych dowodów, oraz jakich uchybień sąd dokonał uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im taką moc przyznając (zob. postanowienie SN z dnia 23 stycznia 2001 r., IV CKN 970/00, Lex nr 52753, wyrok SN z dnia 6 lipca 2005 r., III CK 3/05, Lex nr 180925).

Analizując treść złożonej przez stronę powodową apelacji, należy stwierdzić, iż skarżący nie zdołał skutecznie wykazać przyczyn, które dyskwalifikowałyby możliwość uznania dokonanych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych za prawidłowe. Samo przeświadczenie skarżącego, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy należało ocenić w sposób odmienny, co w efekcie skutkowało winno dokonaniem odmiennych ustaleń faktycznych - nie może być uznane za wystarczające dla stwierdzenia naruszenia przez Sąd treści art. 233 § 1 k.p.c.

Z tego względu Sąd Okręgowy podziela konstatację Sądu pierwszej instancji, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do uznania zasadności wniesionego powództwa. Zarzuty apelującego dotyczą kwestii, które zostały przez Sąd Rejonowy w sposób obszerny i szczegółowy wyjaśnione. Sąd meriti każde z roszczeń omówił i wskazał, z jakich powodów zgłoszone żądania nie mogły zostać uwzględnione. Sąd Okręgowy poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne jak i rozważania prawne w pełni podziela. Znajdują bowiem one odzwierciedlenie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym jak i obowiązującym porządku prawnym. Natomiast powód przedstawia argumentację, której nie sposób podzielić, ponieważ albo zabrakło w stosownym czasie po jego stronie odpowiedniej aktywności w dochodzeniu jego praw albo po prostu brak ku temu podstaw prawnych.

Przede wszystkim, zdaniem Sądu powód nie wykazał się wymaganą inicjatywą w obronie swoich praw i nie dążył do zweryfikowania dokonanego wypowiedzenia umowy o pracę w 1987 roku. Powód nie odwołał się do Sądu Pracy, aby przedmiotową decyzję pracodawcy skontrolować pod względem zasadności. W dniu 15 lipca 1987 r. i 28 grudnia 1989 r. co prawda podjął kroki celem sprostowania świadectwa pracy wydanego wówczas przez pozwanego (od 1 maja 1989 r. instytucja sprostowania świadectw pracy obowiązywała w kodeksie pracy), jednakże powyższe ograniczały się jedynie do dwukrotnego złożenia pracodawcy wniosku w tym przedmiocie. Pomimo braku ich pozytywnego rozpatrzenia – pracodawca ostatecznie przesyłał powodowi świadectwo pracy o tej samej treści co pierwotnie wydane – skarżący nie żądał zweryfikowania w jego ocenie błędnej decyzji pracodawcy przed sądem. W związku z tym świadomie - co sam z resztą przyznał w trakcie procesu w jednym z pism procesowych - nie wykorzystał wszystkich środków mu prawnie wówczas w tym przedmiocie dostępnych. Ponadto nie skorzystał też z możliwości wzruszenia opinii wydanej w dniu 11 kwietnia 1990 roku przez Dyрекcję Okręgową Dróg Publicznych w Ł. pomimo, iż wprost został pouczony o prawie wystąpienia do sądu o jej sprostowanie.

Oznacza to, że to powód ze swej strony nie dołożył należytej staranności aby wskazane decyzje pracodawcy skontrolować i zweryfikować, bowiem w żadnej z zaistniałych sytuacji sprawa jego wniosku o sprostowanie wydanego świadectwa pracy jak i wydanej opinii o pracy nie znalazła finału przed sądem. Wobec tego, z uwagi na upływ przewidzianych do tego terminów, w ocenie Sądu Okręgowego, nie jest obecnie możliwe wzruszenie zapisów

kwestionowanego świadectwa pracy. Co za tym idzie nie jest możliwe aby teraz Sąd zobowiązał Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad do wydania skorygowanego świadectwa pracy oraz opinii.

Oceny tej nie zmieniają ustalenia pokontrolne Państwowej Inspekcji Pracy zawarte w piśmie z dnia 23 marca 1990 r. W żadnym bowiem razie z ustaleń tych nie wynika, co sugeruje skarżący, iż Inspekcja stwierdziła wówczas nieprawidłowości w treści świadectwa pracy powoda a pozwany był już wtedy zobligowany do wydania świadectwa pracy zgodnego z obecnym żądaniem pozwu. We wspomnianych ustaleniach pokontrolnych ustalono bowiem jedynie, iż pracodawca nadal nie ustosunkował się merytorycznie do dwukrotnego żądania powoda sprostowania świadectwa pracy, oraz wskazano, iż nie wydano opinii o pracy powoda, gdyż brak było wtedy jeszcze wniosku powoda w tym przedmiocie. W ocenie Sądu II instancji pismo to tym samym nie może uzasadniać zasadności zgłoszonych żądań sprostowania świadectwa pracy. Pismo to winno być dla powoda sygnałem stanowiącym asumpt do działania i wymuszenia na pracodawcy uchylającego się - jak stwierdziła inspekcja pracy - od zajęcia stanowiska merytorycznego w sprawie, sprostowania świadectwa pracy na drodze sądowej. Jak jednak podniesiono z niewiadomych względów z uprawnienia tego powód w pełni świadomie nie skorzystał.

Za w pełni uprawniony należy więc uznać wniosek Sądu I instancji, iż nie było możliwe uwzględnienie żądania sprostowania świadectwa pracy wystawionego przez pozwanego w dniu 30 czerwca 1987 r. z uwagi na upływ okresu przedawnienia, a żądanie wydania świadectw pracy przez pozwanego za okres, w którym powód nie był w ogóle jego pracownikiem tj. do 1 maja 1985 r. i po 30 czerwca 1987 r. nie znajduje żadnego uzasadnienia w przepisach prawa i podlega oddaleniu z uwagi na brak legitymacji biernej pozwanego oraz w przypadku okresu do 1 maja 1985 r. z uwagi na otrzymanie przez powoda stosownych świadectw pracy. Brak też było podstaw do uwzględnienia żądania wydania druku Rp -7. za okres zatrudnienia w (...) w O., ponieważ powód taki druk już otrzymał. Wydanie zaś takiego druku odnośnie całego okresu zatrudnienia od roku 1953 do 1999 roku nie było natomiast możliwe gdyż pozwany nie był w całym wskazanym okresie pracodawcą powoda i w konsekwencji stosownego dokumentu za cały powyższy okres wystawić nie mógł.

Wbrew twierdzeniom apelacji brak też podstaw do uznania, iż (...) w O. wydał powodowi niewłaściwe świadectwo pracy i miał obowiązek wpisywania w świadectwie pracy wszystkich okresów poprzedniego zatrudnienia z innych zakładów pracy, które były liczone do stażu pracy powoda, gdyż powód w całym spornym okresie podlegał gestii Centralnego Zarządu Dróg Publicznych tj. obecnej Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, na drodze porozumienia pomiędzy zakładami podległymi ww. jednostce był przenoszony służbowo na różne stanowiska pracy, a więc ostatni jego zakład pracy mógł i powinien wydać powodowi świadectwo pracy za cały okres jego pracy, w którym pozostawał w dyspozycji wymienionej jednostki centralnej.

Mając powyższe na uwadze podnieść należy, iż każdy z zakładów pracy, w których to powód był zatrudniony w spornym okresie był odrębnym podmiotem prawa, choć być może podległym organizacyjnie wspólnej jednostce nadrzędnej. Każdy z ww. zakładów pracy wydawał powodowi po rozwiązaniu jego stosunku pracy świadectwo pracy, co powód potwierdził także w apelacji. Tym samym brak podstaw do uznania, iż pozwany jako ostatni zakład pracy zatrudniający powoda podległy pod wspólną jednostkę nadrzędną ma ponosić odpowiedzialność za działania innych niezależnych pracodawców i wydając świadectwo pracy potwierdzić zatrudnienie powoda także w tych jednostkach. Nie ma przy tym żadnego znaczenia okoliczność, iż do zmiany pracodawców powoda dochodziło na drodze porozumienia pomiędzy zakładami pracy. Nie wiązało się to z przejściem zakładu pracy na nowego pracodawcę w rozumieniu obecnego art. 23¹ kp, wobec tego nie ma żadnej prawnej możliwości aby wystawić – jak chciałby tego skarżący – jedno zbiorcze świadectwo pracy za cały okres zatrudnienia. Jeżeli powód któregoś ze świadectw nie posiada lub zagubił to zawsze jak słusznie wskazał Sąd I instancji może wystąpić o jego duplikat. Nie może jednak żądać od pozwanego pracodawcy by potwierdzał jego zatrudnienie w spornym okresie. Pozwany nie ma bowiem ku temu żadnej legitymacji.

Ponadto wskazać należy, iż wbrew sugestiom skarżącego, nie było konieczne aby wskazany zakład pracy wydając mu świadectwo pracy za okres pracy w tej jednostce wymieniał wszystkie okresy zatrudnienia od początku aktywności zawodowej powoda. Pozwany wymieniając okresy stażu pracy, od którego zależy okres wypowiedzenia, mógł ograniczyć się do trzech ostatnich bez konieczności analizowania i wpisywania poprzednich okresów zatrudnienia i

pracodawców, jako iż wskazany okres zatrudnienia wystarczał dla stwierdzenia maksymalnego okresu wypowiedzenia wynoszącego 3 miesiące. Brak zapisu o pewnym okresie zatrudnienia przed 1 maja 1985 r. nie wskazuje więc, iż wydane powodowi świadectwo pracy było merytorycznie błędne. Ponadto jak już wyżej podniesiono skoro powód w odpowiednim czasie celem weryfikacji wspomnianego świadectwa pracy nie wystąpił z powództwem do sądu pracy, w chwili obecnej brak podstaw do czynienia dalszych dywagacji w tym zakresie.

Na marginesie, biorąc pod uwagę fakt, iż powód w procesie działał samodzielnie bez wsparcia profesjonalnego pełnomocnika, jeszcze raz za Sądem I instancji wspomnieć należy, iż celem ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury nie jest konieczne uzyskanie przez powoda jednego świadectwa pracy obejmującego wszystkie okresy zatrudnienia. Powód może wystąpić o odpisy dokumentacji z akt osobowych, o duplikaty otrzymanych uprzednio zaświadczeń oraz świadectw pracy do byłych pracodawców oraz ich następców oraz o określone dokumenty do Archiwów Urzędu Wojewódzkiego w L. (gdzie przechowywana jest dokumentacja za okres pracy powoda przed 1 maja 1985 roku) i złożyć je w ZUS celem wykazania stażu pracy i uzyskania korzystniejszego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury. Brak zaspokojenia roszczeń powoda w niniejszym procesie nie przekreśla więc jego szans na uzyskanie wyższych świadczeń emerytalnych.

Reasumując - w kontekście powyższych rozważań - Sąd Okręgowy przyjął, iż prezentowana w apelacji argumentacja jest chybiona i jako taka nie może się ostać. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie. Trafnie wywiódł na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, iż zgłoszone przez powoda roszczenia nie mogły zostać uwzględnione. Zaskarżone rozstrzygnięcie odpowiada zatem prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda, jako bezzasadną.

O kosztach procesu za II instancję orzeczono na podstawie art. 102 kpc.

Spór w przedmiotowej sprawie dotyczył sprostowania świadectwa i powód był subiektywnie przekonany o zasadności swojego roszczenia. Niewątpliwie powód miał problemy ze zrozumieniem zagadnienia będącego istotą sporu i w związku z tym interpretacja stanu prawnego wymagała wydania rozstrzygnięcia przez Sąd. Ponadto z akt sprawy wynika, że powód poza świadczeniem emerytalnym w kwocie 1.300 zł netto, nie posiada innych źródeł dochodu. W chwili obecnej znajduje się więc niewątpliwie w trudnej sytuacji finansowej. Zatem z zaistniałych okolicznościach – stanowiących w przekonaniu Sądu Okręgowego w Łodzi, przypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w powołanym przepisie – brak było podstaw do obciążenia powoda kosztami przegranego przez niego procesu.

Z tych też względów orzeczono jak na wstępie.